

Dosarul nr.3ra-755/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Cobernic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării mărimii pensiei și achitării diferenței pensiei recalculate, recunoașterea încălcării termenului de examinare a cererii prealabile și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 ianuarie 2020, Cobernic Victor, reprezentat de avocatul Dorian Pîcălău, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării mărimii pensiei conform certificatului nr. 34/205685-176 din 29 iulie 2019 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, achitarea diferenței pensiei recalculate, recunoașterea încălcării termenului de examinare a cererii prealabile și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că, a fost angajat al organelor afacerilor interne al IGP, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. Până la reforma din anul 2013 angajator era Ministerul Afacerilor Interne, iar după reforma din anul 2013 - angajator a fost Inspectoratul General de Poliție al MAI.

A indicat reclamantul că, activând în Izolatorul de detenție provizorie, având obligația de pază și escortare a persoanelor deținute, arestate penal sau contravențional,

precum și cele condamnate, la stabilirea pensiei nu s-au luat în considerare actele normative, ce apără drepturile sale în cadrul activității în organele afacerilor interne, care au influențat și la eliberarea din serviciul MAI.

A relatat reclamantul că, conform certificatului nr. 34/20 5685-176 din 29 iulie 2019, eliberat de către IGP, i-a fost calculat cu avantaje termenul de activitate de 39 ani, 8 luni, 9 zile. Astfel, la 30 decembrie 2019, a adresat cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând recalcularea pensiei ținând cont de confirmarea eliberată, însă nu a primit răspuns.

A solicitat reclamantul anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării mărimii pensiei conform certificatului nr. 34/205685-176 din 29 iulie 2019 eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de poliție a mun. Chișinău, achitarea diferenței pensiei recalculate, recunoașterea încălcării termenului de examinare a cererii prealabile și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 10 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea a fost admisă parțial.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău, să recalculeze și să achite lui Victor Cobernic, pensia pentru vechime în muncă cu avantaje de 39 ani, 8 luni și 9 zile, potrivit confirmării nr. 34/205685-176 din 29 iulie 2019 eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 02 septembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d.44), ulterior la 22 octombrie 2020, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii din 10 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, emiterea unei decizii noi de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Victor Cobernic, ca fiind neîntemeiată (f.d.63-68).

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 10 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte a fost emisă o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, a fost declarată inadmisibilă. În rest, hotărârea din 10 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost menținută (f.d.92, 93-109).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, hotărârea primei instanțe este legală și motivată.

Instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond privind temeinicia pretenției privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita lui Victor Cobernic, pensia pentru vechime în muncă cu avantaje de 39 ani, 8 luni și 9 zile, potrivit confirmării nr. 34/205685-176 din 29 iulie 2019 eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de poliție a mun. Chișinău.

Referitor la netemeinicia pretenției privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel a indicat că, reclamantul/intimat nu a prezentat careva probe, ce ar confirma că s-a adresat către apelant cu cerere de reparare a prejudiciului moral, respectând procedura prealabilă, motiv din care pretenția a fost declarată inadmisibilă în temeiul

art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, care prevede că, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

De asemenea, instanța de apel a reținut prevederile art. 167 alin. (4) din Codul administrativ, care indică că, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată, respectiv, pentru înaintarea în instanța de judecată a unei pretenții privind repararea prejudiciului moral cauzat prin activitatea administrativă ilegală, reclamantul/intimatul Victor Cobernic, în mod obligatoriu urma să înainteze autorității publice pârâte această pretenție, condiție care nu a fost realizată.

Prin încheierea din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost corectată eroarea admisă în partea introductivă a dispozitivului deciziei, cu excluderea sintagmei „a grefierului Liliana Matei”.

La 30 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 07 iunie 2021 (ștampila de pe plicul poștal), cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea cererii de recurs, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu au fost analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurentul a menționat că, prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective. Analizând prevederile legale menționate, se deduce că perioadele de activitate din cadrul Izolatorului de detenție provizorie care au fost calculate cu înlesniri în certificatul nr. 34/205685-176 din 29 iulie 2019, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar”.

Recurentul a mai indicat că prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

Astfel, recurentul consideră că, instanța de apel nu a verificat totalitatea circumstanțelor relevante, emițând o soluție neîntemeiată, respectiv aprecierea probelor dată de instanța de apel a fost una defectuoasă și arbitrară fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile, cât și cu dreptul la un proces echitabil.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, în privința soluției adoptate de prima instanță și drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 21 aprilie 2021.

La 27 mai 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a recepționat decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001693045AS, anexat la materialele dosarului (f.d.116).

La 30 aprilie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 07 iunie 2021 recurs motivat împotriva deciziei din 21 aprilie 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen (f.d.125-128).

La 28 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Cobernic Victor copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.124).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul

neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Nicolae Craiu

Victor Burduh